

Nagrada sklada Staneta Severja 2020

Utemeljitev

Jette Ostan Vejrup

igralka, članica igralskega ansambla Mestnega gledališča ljubljanskega

Igralska prisotnost Jette Ostan Vejrup korenito zaznamuje slovenski gledališki prostor, vanj vnaša interpretativno nepredvidljivost, kompleksnost in širino. Njeno odrsko pojavo odlikujejo popolna navzočnost, samorefleksija in specifična, samosvoja performativna drža. Jette Ostan Vejrup vlogam vnaša polnokrvnost in mesenost, izhajajoči iz trdnega igralskega razmisleka in samospraševanja, kot da gre za nenehen vitalni boj med navdihom in dvomom, poznanim in tveganim, domačim in tujim. Kot igralka načelno stremi k preseganju pričakovane sporočilnosti, ki naj se vedno enakovredno izvaja tako na ravni govornice besed kot telesa. V tem je pogosto nekako dražljivo neujemljiva in z namenom obojestranskega raziskovanja občinstvu zmuzljiva, nadvse ranljiva, a hkrati metodično distancirana. Je igralka s stališčem, tako na odru kot izven njega, z natančnim posluhom za umetniška in družbeno kritična vprašanja.

V obdobju zadnjih dveh let je v Mestnem gledališču ljubljanskem odigrala štiri izrazito raznolike vloge, v katerih je s svojimi bogatimi igralskimi registri vstopala v svet antične tragedije, elitne politike, socialne realnosti in spektakla.

Markantno, silovito in brezkompromisno je upodobila **Klitajmestro** v *Nesrečnem rodu* (r. Ivana Djilas), lik je tankočutno ustvarila na stičišču antičnega in sodobnega, starogrške principe je vrhunsko vnesla v tukajšnjost in zdajšnjost, s tem pa izrazila izjemno kompleksnost notranjih bojov, ambivalence ljubezni in sovraštva ter samodržnosti neizprosni dejanj. Psihološko čvrsto razdelana vloga je v njeni interpretaciji poleg izhodiščne vsebine razprla še niz skrajno pomembnih političnih vprašanj o preigravanju javnega in zasebnega, predvsem pa je – tudi na račun lastne ozaveščenosti – opolnomočila ključna vprašanja o položaju žensk v današnjem svetu; njihovih potencialih, a tudi nenehnih ovirah, in ukleščenosti v stereotipe, ki jih sproti, a z dostojanstvom prezira.

Premislek, kako intimno in zasebno vzporejati s svojo izpostavljeno javno podobo, je sledil tudi njeni vlogi **Gospe Imelde** v uprizoritvi *Taka sem kot vi, rada imam jabolka* (r. Boris Ostan), ki temelji na polfiktivni upodobitvi resničnih treh prvih dam. Jette Ostan Vejrup je harmonično v lik zasejala tako cinizem in patološki narcizem kot tudi diplomatsko eleganco in priljudnost. Z vlogo je jasno načrtala idejo o »politiki kot igri« in nenehnem nastopanju, hkrati pa še skozi medij gledališča natančno razčlenila mnogotere vloge, ki jih igramo; na eni strani je osvetlila pogosto zapostavljene prve dame, a hkrati z isto gesto že razkrila vso njihovo morebitno okrutnost, aroganco in prezir do neelitnega sveta.

V omnibusu **Sedem dni** (r. Žiga Divjak) Jette Ostan Vejrup preide na popolnoma drugačen izvedbeni teren, igra mamo, sestro in uslužbenko, kratka like, vzete in surovo vsakdanjega sveta, ki se soočajo s povsem prizemljenimi težavami in stiskami. V predstavi je briljantno prebrala in utelesila duha trenutne družbene realnosti, svoje vloge je obložila z izjemno senzibilnostjo, ki jo je umestila v funkcijo večopravilne mame, zaskrbljene sestre, ki jo zlomi občutek minljivosti in morebiten nesmisel sveta, in tajnice na robu živčnega zloma zaradi prezasedenosti in pregorelosti. Vsaka njena vloga je precizno premišljena in s tem nepopisno verjetna, bližnja in polna potenciala za identificiranje z njo.

Kako močno povedna in učinkovita je njena raba glasu in kako globoko lahko zareže v gledalca že zgolj z neverbalno prisotnostjo na odru, je potrdila v znanstvenem kabaretu **2020** (r. Ivica Buljan),

kjer se je njena izrazna širina pokazala z elementi igre, plesa in petja. Najbolj izstopajoča je bila v prizoru petja pesmi o zapuščanju doma in kot nema brezdomka, ki jo turbokapitalizem in neoliberalizem z lahkoto prezreta. Zdi se, da je prostor kontrastov tista linija, v kateri Jette Ostan Vejrup pogosto išče in najde svojo lego izjavljanja – ravno zato, ker zlitje kontrastov vedno zahteva razmislek, občutljivost, raziskovanje, sistematičnost in nepredvidljivost.